

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІСТВИК

DEERINCK'S PRESS

УРЕДОВИЙ ОРГАН ЗАПОВОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
СОЮЗІВ І ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

JOURNAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XL. Ч. 155. Джерси Сіті, Н. Дж., середа, 6 липня 1932.

VOL. XL. No. 155. Jersey City, N. J., Wednesday, July 6, 1932.

THREE CENTS.

БУЛО ПІДЧАС СВЯТ 150 ВБИТИХ

НЬО ЙОРК. — З відомостей, які одержано з різних міст Злучених Держав, виходить, що сьогоднішнє Свято Незалежності було дуже спокійне, бо нібито було цього свята коło 150 осіб, коли в минулому році було 354.

В Нью Йорку було покараних від святочної стрілянини коło 500 осіб, а минулого року було понад 1,000.

Кажуть, що сильний дощ і тяжкі часи були причиною, що було менше стрілянини ніж бувало, а тим самим було менше нещасливих випадків.

ОВАЦІЯ СЕРЕД ДОЩУ.

ОДБАНІ. — Губернор, Френклін Рузвельт, вернувшись до Одбани з Шикага серед зливною дощу, але це не перешкодило кільком тисячам демократів справити йому на стації величаву овацію як демократичному кандидату на президента.

Рузвельт вернувшись додому і переглянувши коło 3,000 GRATULATORY телеграм, взявся сейчас до роботи в справі виготовлення пляну виборчої кампанії, яка, як він каже, буде дуже завзятою.

ТАМАНИ ВИТАЄ СМІТА, АЛЕ ДЕРЖИТЬ З РУЗВЕЛТОМ.

НЬО ЙОРК. — На святочній зібранню Тамані Гол відчитано листа губернатора Рузвельта, який пригласив рясними оплесками. Між іншими оплескував його теж і Ал Сміт. Але коли прийшов до слова Сміт, то аж гуло від сили оплесків. Видно, що симпатії присутніх були по боці Сміта. Та позитивні провідники Тамані Гол давали недвозвучно допінання, що будуть голосувати на Рузвельта.

І ВОКЕР ЗА РУЗВЕЛТОМ.

НЬО ЙОРК. — Мейор Вокер, проти котрого внесено скаргу до губернатора Рузвельта, і котрого судба лежить в руках губернатора, заявив, що якщо не було рішення губернатора, він буде голосувати при виборах на Рузвельта, згідно з рішенням більшости партії.

ПРОТИФАШИСТСЬКА МЕТУШНЯ.

НЬО ЙОРК. — Перед пам'ятником Гарібальді приїхало до біяки між ворогами фашизму і 100 полісменами, що стерегли пам'ятника, перед яким мав говорити італійський амбасадор.

Наслідком метушні й біяки помер один з демонструючих, а одного полісмена, тяжко раненого, відведено до шпиталю.

ЖЕРТВИ ТОРНАДА.

ВАШИНГТОН (Кензас). — Торнадо, який захватив Вашингтон канті, знищив 500 бизнесових будинків і 75 мешкальних та бив 7 людей.

ТРЕБА ГОВОРИТИ, БО НЕМА ГРОШЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Президент палати послів Гарнер, демократичний кандидат на заступника президента, буде мусів виїхати в довшу подорож, щоб виготовити агітаційні бесіди з приводу президентських виборів. Кажуть, що демократи не мають грошей на вибори, тому прийдеється накладати більше промови ніж гришми.

ТЕПЕР ПРШЕ ПОЛОЖЕННЯ НІЖ В 1776 РОЦІ, КАЖЕ ТОМАС.

КЛЕМЕНТОН (Нью Джерзі). — Нормен Томас, соціалістичний кандидат на президента, підніс у своїй бесіді, виголошений з приводу свята незалежності, що тепер переживаємо в Америці гірші часи, ніж ті, в яких зродилася декларація незалежності. Він казав, що обидві головні партії нічого не роблять, щоб відвернути від Америки катастрофу та дати роботу 12,000,000 безробітним, а думають тільки про пива й віску.

ПРОПАВ ЯХТ НА МОРІ.

НЬО ЙОРК. — Понад 100 ріжних суден прибережної сторожі пошукує за яхтом, котрий виїхав з Монток Пойнт до Бермуд разом з 7 моряками. Побуюються, що яхт пропав підчас бурі.

ЗАДОВОЛЕНІ: ВІРИТЕЛЬ І ДОВЖНИКИ.

ДЖОЛІЕТ (Ілліноіс). — Гросерікни, Антін і Джан Гротгар, браття, впади на добрий помисл і матимуть гарний дім і сквітновий довжників. Ото почали будувати підчас теперішньої депресії скелі і втілюють до роботи всіх своїх довжників, які радо їм допомагають збудувати дім, а разом з тим побуюються довіря.

НЕ ДАЮТЬ ПРОПАДАТИ АРМІ СПАСЕННЯ.

НЬО ЙОРК. — Заряд Салвейшев Армі був у не малім клопоті, бо виходило, що не збере навіть \$600,000, себто той мінімальний суми, який треба на продовження діяльності організації. Збірка добирає осьього тяжко, себто індія. Та в перестанні тихий жерти збільшилися і можна вже твердити, що буде зібрано навіть більше ніж \$600,000.

ВИБИРАЮТЬСЯ ЛІТАКОМ В ЛІТ ДОВКОЛА СВАТА.

НЬО ЙОРК. — Два військові летуни, Джеймс Метері і Бенет Гріфін, ждуть на літшу погоду і готові кожній хвилі відлітати Флорид Бенет Філа в подорож довкола світа.

ПРИСУДА У СПРАВІ ПІДКУПІСТВА ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ

У Сямборі запів присуду у процесі за підкупіст ва присяжних суддів. Катерину Шмідову і Марію Кончак (сестри Анні Топорович) засудили на керу по 3 місяці тюрем, Вілкеніа Чайковського на 6 місяці, Володимира Монастирського на 4 місяці в'язниці. Інших обвинувачених: Джарра д'ра Ад-Фукса, Агн. Чайковського, Ант. Таду та кількох присяжних суддів увільнили від вини і кари.

ВИСТУП ШКОЛИ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНЦІВ НА ПІДКАРПАТТІ.

Як свого часу народні пісні зробили величезне враження, таксамо тепер робить колосальне враження найрізні танці, якими їх може похвалитися будинок народ, бо вони сеюю красою перевищують танці багатьох націй. Вже в перших часах наші прапращади присвятили танці величезним хвилям: віддавали честь жертовникам, танцювали перед своїми кам'яними ботами і після перегаї над ворогом. В танцях відбивалася душа народу. Пригадаймо собі, скільки то подиву і признання здобули ми серед тих народів, з якими жиме, само тільки добре не виачено й невичітчене, «коломийкою». Але тепер, коли наша молодь знає кілька канандів дорк вивчених танців (аркан, коломийка, топак, гошівітер, козачок польської, катерина й інші), ми можемо сміло виступити. У вичені мав велику заслугу учитель імж. Кість, який тепер перебуває на Підкарпатті.

ХИТРА КРАДІЖ.

Терціня жіночої семінарії в Станіславові, Барковський, одержав з каси філії Польського Банку кілька тисяч золотих на вилоту пенсії уиелькам. На сході якісь три незнакомі, жинувши кілька монет, звернули увагу терціни, що він згубив гроші. Коли Барковський схилився, щоб піднести гроші, злодіи винили йому зручно з кишені 2,100 злот., яких барков він завважив збройно в школі. Поліція викрила, що одним із злодіїв був Владислав Рибоніський, якого арештували.

«СТШЕЛЬЦІ» ГІЛЯЮТЬ.

Дня 18-го травня ввечерю в Софіївках, пов. Підгайні, «Стшельці» почали біжку з українськими хлопцями, а вночі кріса, створили бову лілію й почали стріляти. По мірянок стрілах дістали порядку вліпаву і мусили ліквідувати фронт.

ВЕЛИСТВО НАРЕЧЕНО.

В селі Красові, горюхоскошного повіту (Волин). Іван Бобоє підчас суперечки так тяжко побив свого нареченого Дмитру Демчуків, що вона в день години померла внаслідок ран. Убийника арештували.

ВЕЛИСТВО ЧЕРЕЗ ДІВЧИНУ.

В селі Новоческих Новосіках (Волин) підчас забави виникла між парубками через одну дівчину біда, підчас якої одного з них збили тупим знаряддям господаря Дмитра Павловського. Справу дознав Савицького в Олішківці, арештувавши, третій, Малієв, утік в невідомий напрямку. За ним ведуться погоні.

РОЗПРАВА «ПРОФЕСІЙНОГО ЗАЛИЗНОГО АТЕЇСТАТИЧКА».

У Відні почалася розправа проти Сильвестра Матушки, співчинника залізничних катастроф біля Бія Торбаль і Гетборгу. В тих катастрофах загинуло багато людей, а більше як сто було ранених. Увесь час розпрavu Матушка рухав устами, начеб розмовляв сам зі собою або молився. Матушка родився у Югославії в 1892 р. Був народним учителем із платнею 80 кор. місячно. На війні був дуже відважний, за що й відзначили його ордером «Сігнус Лявдіс» і малою срібною медаллю. Обвинувачений широко описує битви, в яких брав участь, і з одушевленням каже, що в одній з них загинуло 20 старшин. Після війни торгував нафтою та сією і лоробився великого майна. Підкадав бомби під поїди, щоб прославити атаманів, зрештою йому, мовляв, появився Бог у візні і велів сповити велику місію. Ця місія це: знищити атеїзм. Коли жінка Матушки, полюблена на свіда, переходила попри обвинуваченого, Матушка зіврався нараз і післав їй рукою два поцілунки. Акт обвинувачення каже, що в салісті сказав Матушка м. і. Троцький зробив кілька замашек і став міністром. Віл (Матушка) — буде: тек: мінстром. При відчитуванні тих слів Матушка зіврався та з усміхом прикинув: «Так, я це говорив!»

ПОЛЬСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ КСЬОНДИ І ХРИСТІАНСЬКА ЛЮБОВ.

Польський канонік при архієпископаті в Варшаві, Метко Узерський, вивдав для польських калічків новий молитвецьник, у якому перша молитва звучить так: «О, Господи, дай намлі плечам силу, нашим конам далекостяжкі, телкам витривалість, отруйним жинувцям успішність і дай їм уже, що тишес і в Твоїй сілі. В ім'я Твоє великої любови зроби, щобши, ворог полудав, мов підкошена трава, Твоєю спрамелістю. Перетвори землю й жини ворога в неоподобний, дай, щоб його діти жерали, а його дітви хай будуть обезчещені. Дай, щоб його кулі і стріляна падали на траву, як агнятк, а наші щоб бигли тиграми моровидами. Наша душа є така, як перед тисячу роками: вона ненавидить ворога і ніколи їм не простить. І ти не прощай беззачинком, тільки кай рай їм, як востануть, щобши нам шкідити й не забороняй нам, щобши ми аїмач зробили їх нещастливим, нині і присю і за віки віком, амінь».

ЗАСТРІЛИВ СВОГО ПРИЯТЕЛЯ.

Кола Берегово (Підкарпаття) один студент записав до себе свого товариша з берегівської гімназії. Студент Гомошій, як господар, щобши ліпше забавити свого гостя, приніс стрільбу свого батька. При оглядних стрільбі вояк вистріл, наслідком чого товариш-гість, родом з Вишкова, помер.

СТАТИСТИКА ЧЕСЬКИХ ЗАХОРОНІВ НА ПІДКАРПАТТІ.

Як відомо, на Підкарпатті живе 35,000 Чехів і 448,000 українців. За останні роки побувало на Підкарпатті 63 чеські захоронки, отже на 600 Чехословачів припадає одна захоронка, в той самий час на 11,200 душ українських припадає одна захоронка.

БАНДИТИ ЗАБІВАЛИ ІНШІ ТАДІ В ЕДМОНТОНІ.

Перед шпиталем Мінеркору в Едмонтоні забили в огні десь два бандиці і жини один чекав в лоті, другий утік до кінцеліри в шпиталі і там напав на касірку, від котрої зібрав \$2,61. Був перебраний за гроші. Після грабунку бандиці схопили, внімали їм жісто, де на одних людей заміняли пачку з чексом з другого авта і відіслали.

ЯЗЫКОВИЙ «ВОНРОС» У СЛОВАВІ.

І Словаки джиджались язиково «вонпроса», який, як здавалося, омине їх культурне життя. Причиною несподіваного виринення згаданого питання у Словаків стали правописні правила, які минулого року затвердило міністерство шкільництва, а які виробила мовна комісія Матиці Словацької в Турчинським с. Мартині. Один із членів тієї комісії виступив з критикою виданих уже правил. Йому здавалися деякі правописні правила не зовсім опертими на середньо-словачських говорах, а це дало причину до підозріння, що в правописні словацькі правила вкралися чехизми.

Ці використали на цьогорічній загальній зборх Матиці словацької в травню «глікович». Вони прийняли зорганізовану у великій числі на зборі й ухвалили мовний комісії невдоволя. З тієї причини несли учні чеські, але тяжко словачські виступили з того старого культурного товариства, а тепер такі культурні діячі, як Голжа і Штефанік, аїмач напад на оснуванням нового товариства.

ЯСТРІБ НАПАВ НА ХЛОПЧИНУ.

В місцевості Сімполс, Саск, трапилася така подія: Сімлітний хлопча Осіра Галаса віврився нищити гнізда ворон. Несподівано натрапив на гніздо яструба, який саме у той час надлетів і кинувся на хлопця. Спершу бив кітти в лице дитини, а після вишався йому око. Нещасну дитину відведено до шпиталю в Саскатуї. На думку лікарів, стан її є гірший.

ЗА ШПИТУНСТВО.

Військовий суд у Відні як суд нагий засудив бомбадєра Михайла Литвинюка на кару розстрілу за злочин шпигунства. Президент Мосцішкий не скористав з права ласти, наслідком чого присуд виконали.

ЗАСТРІЛИВ СВОГО ПРИЯТЕЛЯ.

Кола Берегово (Підкарпаття) один студент записав до себе свого товариша з берегівської гімназії. Студент Гомошій, як господар, щобши ліпше забавити свого гостя, приніс стрільбу свого батька. При оглядних стрільбі вояк вистріл, наслідком чого товариш-гість, родом з Вишкова, помер.

СТАТИСТИКА ЧЕСЬКИХ ЗАХОРОНІВ НА ПІДКАРПАТТІ.

Як відомо, на Підкарпатті живе 35,000 Чехів і 448,000 українців. За останні роки побувало на Підкарпатті 63 чеські захоронки, отже на 600 Чехословачів припадає одна захоронка, в той самий час на 11,200 душ українських припадає одна захоронка.

БАНДИТИ ЗАБІВАЛИ ІНШІ ТАДІ В ЕДМОНТОНІ.

Перед шпиталем Мінеркору в Едмонтоні забили в огні десь два бандиці і жини один чекав в лоті, другий утік до кінцеліри в шпиталі і там напав на касірку, від котрої зібрав \$2,61. Був перебраний за гроші. Після грабунку бандиці схопили, внімали їм жісто, де на одних людей заміняли пачку з чексом з другого авта і відіслали.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ СТІЛЯЄ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН

РОЗНОВСЮДНИЛАСЯ ЧУТКА, ШО В ПОЛЬЩІ ВІДНОВЛЕНО КРІПАЦТВО.

ЛЬВІВ (Західна Україна). — Польська влада примусово зігнала селян на ремонт шляхів біля Лісок у Східній Галичині. З цієї нагоди було розповсюджене чутку, що в Польщі відновлено з 1 липня кріпацтво. Це викликало заворушення серед селянства. Особливо значні заворушення були недалеко Лісок біля великого хреста, поставленого в пам'ять звільнення селян з кріпацтва. Носилися чутки, що цей хрест буде знищений й тому селяни старалися боронити його від уявленого напасти чужих людей, проганяючи всіх невідомих людей, що з'являлися недалеко хреста.

Підбурени агітаторами селяни озброїлися вилами та іншими господарськими приладами і рушили до двох місцевих філварків. Але тут поліція стрінула їх стрілами, а потім перевела арешти. Подібні заворушення відбулися й в інших околицях. Дотепер підкаховано, що поліція вбила 5 селян, 8 тяжко поранила, а 58 арештувала як верховодів.

ПОЛЬЩА РОЗСТРІЛЯЄ «ШПІОНІВ».

ВАРШАВА (Польща). — За «шпіонажу» на користь Росії розстріляно Сергія Петрикова 35 літ та С. Сталчука 20 літ. Третьюму засудженому кару смерті замінила доживотного в'язниці. Лише недавно в Польщі був розстріляний майор генеральною штабу Дембровський, якого обвинувачено було за організації шпіонської групи на користь Радянщини.

БОЛЬШЕВИКИ ПРАЦЮЮТЬ В МАНДЖУРІ.

ХАРБІН (Манджурія). — Манджурський уряд опублікував документи про большевицько-московську працю в Манджурії. З документів тім видно, що Москва насилає багато агітаторів у Манджурію, які організують спеціальні комуністичні відділи з Росії, Китайців, Корейців, Монголів і т. п.

Завданням цих банд є висаджувати в повітря мости, руйнувати залізничні, ріжні установи та будинки публічного й державного значіння, шпійнувати на користь Москви, друкувати фальшиві гроші та інші цінні папери, щоб тим робити фінансове заміднання й кризу. В повідомленню уряду полаеться точні дані й факти про таку діяльність комуністичної Москви в Манджурії, а разом з тим показано, як Японія бореться в Манджурії з тим хаосом, що там хочуть викликати большевики.

В ЛЬОЗАННІ ШЕ ДАЛІ ТОРГУЮТЬСЯ.

ЛЬОЗНАНА (Швейцарія). — В Льозанні далі тінтяться переговори в справі воєнних боргів та репараций. Вже кілька разів здавалося, що прийшов кінець переговорам, але завдяки зусиллям головно Мек Донелда вдалося що надзвичайно важну конференцію вратувати. Тепер навіть Мек Донелд утратив свій оптимізм і признає загрозливе становище конференції.

В той час, як Франція та Німеччина торгуються в справі репараций, Італія знову робить своє предложение скасувати негайно всі репараций і драстично зредукувати міжнародні воєнні борги. Справа боргів заіпале головно Злучених Держав, а тому Європа без Америки не може рішити цієї справи.

ВЕЛИКА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ УРЯДУ ФОН ПАЛЕНА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Заходами уряду фон Палена й по постанові вишного суду заступлено на кілька днів газету «Форвертс». Така кара спіткала газету тому, що вона подала карикатуру, на якій уряд фон Палена дає гітлерівцям гроші на нову уніформу з фондів, які створено зі зменшення допомоги безробітним. Уряд це вважав образою для себе й для президента Гінденбурга.

В протестантизмі походи брало участь понад 150,000 соціалістів-демократів та большевиків. Це перший раз по війні зішлись на демонстрації соціал-демократи та комуністи.

ПОДАТКИ ПРОТИ ІРЛЯНДІ.

ЛОНДОН (Англія). — Майже всіма голосами, послав Парламент ухвалено високі мито на довзі сирівців та ріжних фабрикатів з Ірляндії до Англії. Це мито впроваджуватимуть на покриття тих сплат за землю, які Ірляндія робила англійським землевласникам, за конфісковані в них землі. Мито на все буде вносити 100% вартості ірляндського експорту до Англії.

Розповсюдилася чутка, що Де Валера наказав гроші, які поступають від хліборобів на сплату за землю, складати в окремий фонд, бо може їх доведеться віддати Англії, які ухвалити роємійний суд, на який очивило Де Валера погодився.

ОВКИДАЛИ КАМІННЯМ КОРОЛІВСЬКУ ПАЛАТУ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Партія Авреску врядила патріотичну демонстрацію перед королівською палатою. Проти аврескувців демонстрували члени селянської партії, які обкидали камінням королівську палату. Сам король наказав гвардію розгінати демонстрації.

